



# การท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน

โดย

นางพัฒนมาศ วงศ์พัฒนศิริ

ผู้เชี่ยวชาญ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

# นิยาม: การท่องเที่ยวโดยชุมชน

“การท่องเที่ยวโดยชุมชน หมายถึง

การท่องเที่ยวที่บริหารจัดการโดยชุมชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา  
ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการทรัพยากร ภูมิปัญญาอันทรงคุณค่า  
สร้างสมดุลระหว่าง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน  
นำไปสู่คุณภาพชีวิต ความสุขของคนในชุมชน นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน”

เป้าหมายของการพัฒนา “การท่องเที่ยวโดยชุมชน”

“เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ชุมชน  
ท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วม  
และ รับผลประโยชน์จากการ  
ท่องเที่ยวได้”

# ลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ชุมชนเป็นเจ้าของ เป็น  
ผู้ตัดสินใจ และบริหาร  
จัดการการท่องเที่ยว

เพิ่มมูลค่าต้นทุนเดิมใน  
ชุมชน

ยกระดับคุณภาพชีวิต  
คนในชุมชน

ประสบการณ์ร่วม เกิด  
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เน้นการกระจายรายได้  
ในชุมชน และ  
สาธารณประโยชน์

ชุมชน คือ เจ้าบ้าน  
นักท่องเที่ยว คือ เพื่อน  
ศักดิ์ศรีเท่ากัน

# แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2559 – 2563 (CBT Thailand)



พัฒนาทุน  
มนุษย์



เพิ่มมูลค่า  
ทรัพยากร  
ท้องถิ่น



สร้างสมดุล  
ทางการตลาด



เสริมสร้าง  
ความเข้มแข็ง  
เครือข่าย



ความสุขของ  
ชุมชนและ  
นักท่องเที่ยว

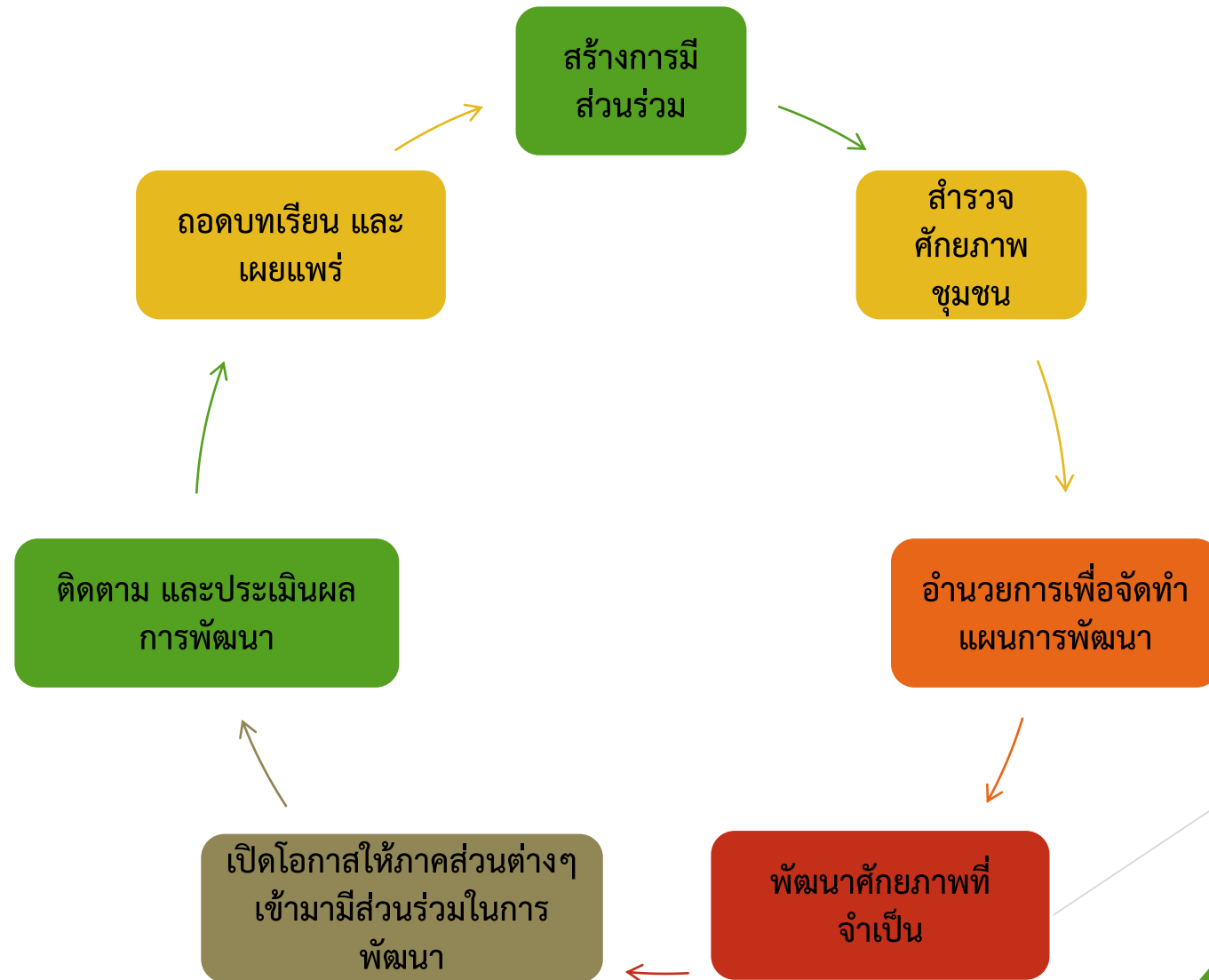


## เครื่องมือการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

### CBT THAILAND

- ▶ อ้างอิงจาก Global Sustainable Tourism Criteria (GSTC)
- ▶ วัตถุประสงค์เพื่อเป็น “แนวทางการประเมินและพัฒนาศักยภาพชุมชน”
- ▶ องค์ประกอบ 5 ด้าน คือ การบริหารจัดการ / เศรษฐกิจ / สังคม – วัฒนธรรม / สิ่งแวดล้อม / การบริการและความปลอดภัย
- ▶ พัฒนาโดยคณะทำงานรับรองแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน และมีการนำไปทดลองใช้จริงในชุมชนต้นแบบของ อพท. ตั้งแต่ปี 2555
- ▶ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ท.ท.ช.) เห็นชอบให้ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนทั่วประเทศ
- ▶ เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2561 Global Sustainable Tourism Council สภาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก ได้ให้การรับรองว่าเกณฑ์ฯ มีความเทียบเคียงเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก

# พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทำอย่างไร?



## รายได้จากการท่องเที่ยว จะให้ประโยชน์มากกว่า “รายได้”

ราคาขายรายการนำ  
เที่ยวของชุมชนที่  
นักท่องเที่ยวจ่ายมา

1,000 บาท

กระจายสู่กลุ่มชุมชน

กลุ่มอาหาร  
200 บาท

กลุ่มโฮมสเตย์  
500 บาท

กลุ่มนักท่องเที่ยว  
ความหมาย  
200 บาท

กลุ่มผลิตภัณฑ์  
100 บาท

กองทุนชุมชน 10%

20 บาท

50 บาท

20 บาท

10 บาท

ทุนการศึกษา  
เยาวชนในท้องถิ่น

ดูแลอนุรักษ์  
สิ่งแวดล้อม

พัฒนา/ซ่อมแซมสิ่ง  
อำนวยความสะดวก

พัฒนาบุคลากร

# ผลลัพธ์การพัฒนากการท่องเที่ยวโดยชุมชน อพท. โดยสำนักท่องเที่ยวโดยชุมชน (สทช.)

## พื้นที่ชุมชนต้นแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน อพท.



บ้านน้ำเขียว



กกสะท้อน



ไร่กองขิง



บ้านซากแก้ว



แหลมกลัด



ปลาป่า



บ่อสวก



บ้านคุกพัฒนา



ตะเคียนเตี้ย



สันลมจอย



นครชุม



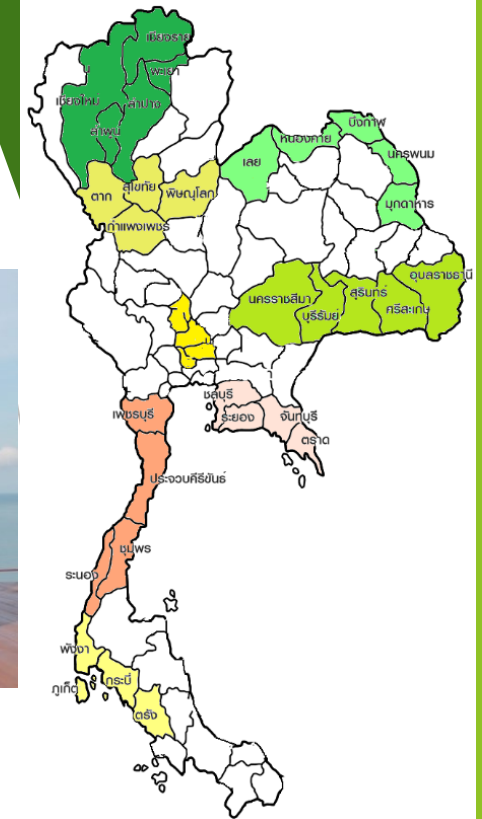
อุ้มทอง



เมืองเก่าสุโขทัย



โนนเวียง



ขยายผลชุมชนต้นแบบ  
ในพื้นที่พิเศษ  
สู่เครือข่ายส่งเสริมการ  
ท่องเที่ยวโดยชุมชนและ  
ชุมชนขยายผลทั่วประเทศ

ชุมชนนำร่องเพื่อยกระดับใน  
8 เขตพัฒนาการท่องเที่ยว  
พื้นที่คู้บางกะเจ้า และ พื้นที่  
3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

# ชุมชนตะเคียนเตี้ย จ.ชลบุรี: ชุมชนวิถีศิลปะพื้นบ้านไทย ศูนย์เรียนรู้วิถีชุมชนไทย



# ชุมชนบ้านไร่ทองซิง จ.เชียงใหม่: ชุมชนรักษาสุภาพ ผลิตภัณฑ์สปาจากสมุนไพรท้องถิ่น



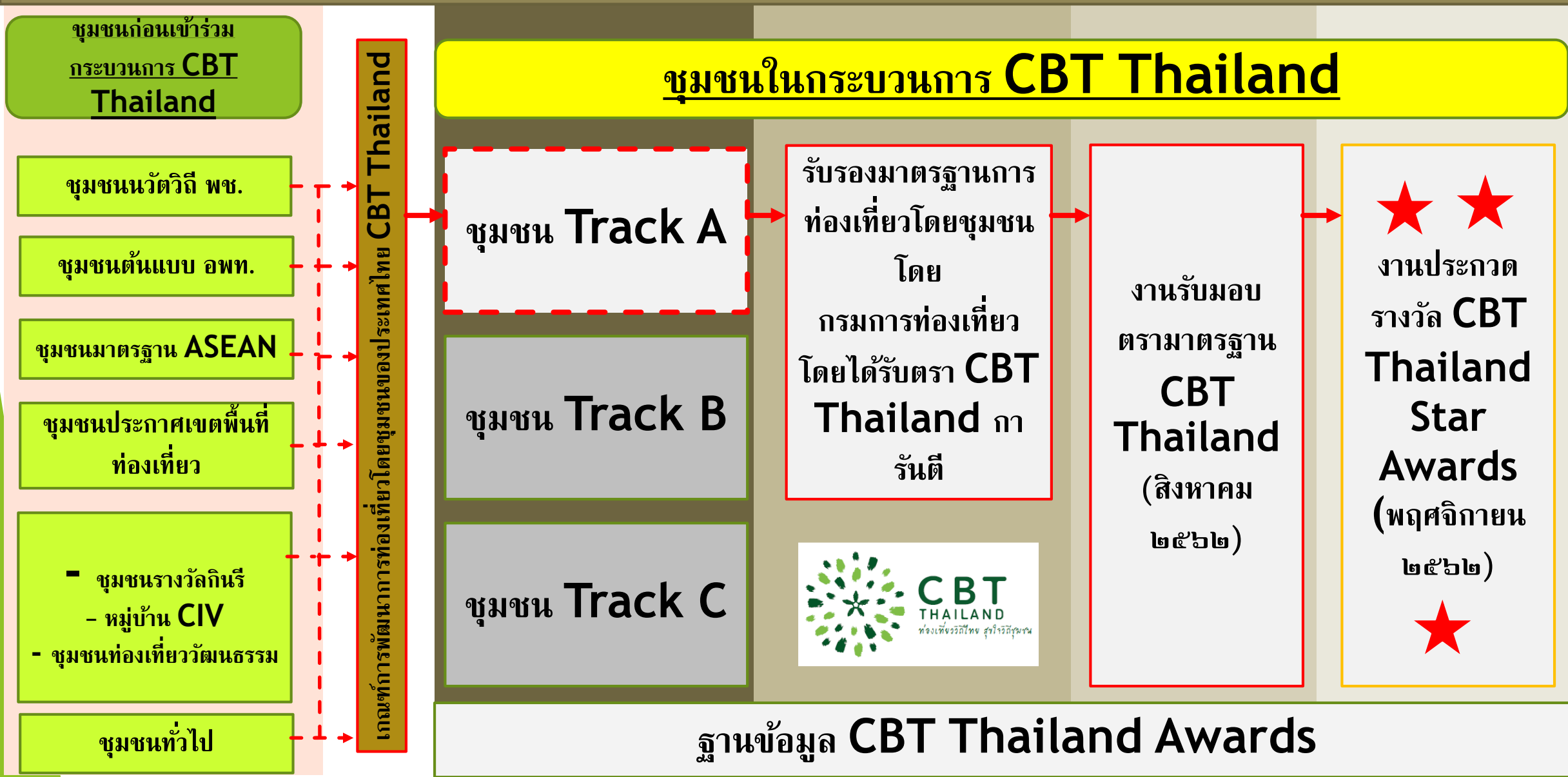
# กรณีศึกษา “ชุมชนในเมืองหลัก”

ชุมชนชากแง้ว จ.ชลบุรี:

ชุมชนตลาดจีนโบราณรื้อฟื้นอัตลักษณ์ของชุมชนผ่านการท่องเที่ยว



# แผนและเป้าหมายการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน และ การประกวดรางวัล CBT Thailand Star Awards ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒





# การท่องเที่ยวโดยชุมชนกับวัฒนธรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ

## เข้าใจบริบทของชุมชน

- ▶ เป็นการรวมกลุ่มกันของคนในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงวัย มีศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำกัด
- ▶ ขาดความรู้ความเข้าใจในความสำคัญและประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ▶ ขาดคนรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาสืบทอดหรือเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงระหว่างการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับวัฒนธรรมเทคโนโลยี
- ▶ ขาดโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ▶ ขาดโอกาสในการเข้าถึงหรือใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศสาธารณะที่จะเป็นประโยชน์กับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

# การท่องเที่ยวโดยชุมชน

## กับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

► เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. ด้านการบริหารจัดการของชุมชนท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลกลุ่มชุมชน สมาชิก บทบาท ระเบียบข้อบังคับ/ ข้อตกลง บัญชี การเงิน รายรับรายจ่าย กองทุน การกระจายรายได้และประโยชน์จากการท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยว ประเภทนักท่องเที่ยว เป็นต้น

๒. ด้านฐานข้อมูลวิถีวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์

๓. ด้านสินค้าและการบริการการท่องเที่ยว กิจกรรมและบริการทางท่องเที่ยว รายการนำเที่ยว ราคาต้นทุน กำไร ผู้รับผิดชอบ การกระจายประโยชน์

► เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวม เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว

# การท่องเที่ยวโดยชุมชน กับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ

## ด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว

- ▶ การเข้าถึง Platform ที่เป็นบริการสาธารณะในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวโดยชุมชน
- ▶ พัฒนาความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการระบบการเข้าถึงและใช้ Platform อย่างมีประสิทธิภาพ
- ▶ การมีระบบออนไลน์ที่ชุมชนและบริษัทนำเที่ยวสามารถเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวโดยชุมชน หรือ Business Matching
- ▶ การเข้าถึงบริการจัดทำระบบการให้ข้อมูลข่าวสารด้วย QR Code ในด้านข้อมูลสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนท่องเที่ยว รวมถึงการประเมินความพึงพอใจนักท่องเที่ยว

# การท่องเที่ยวโดยชุมชนกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ

## ชุมชนไทลื้อ บ้านหลวงเหนือ จ.เชียงใหม่



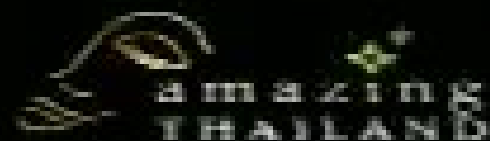
# ทำด้วยกัน ทำได้ไกล ทำได้ยั่งยืน





Oriental Post

HENRY



Product

TAT INTER

Title

ENCHANTING CULTURE

Agency

LEO BURNETT

Produced by

PHENOMENA

Duration

60 SEC.

Date

8-DEC-2000

Rev

REV-END LOGO

File No

PHE/MS

©2001 by Oriental Post. All rights reserved. Thailand's most beautiful places. Thailand. The land of smiles. 0022, Tel: 02-000-0000-0000